

1. Hensikt og omfang

Sikre at arbeid og annen aktivitet i og ved trafikkert spor utføres på en slik måte at trafikksikkerheten er ivaretatt.

Instruksen gjelder for alle som skal utøve funksjonen hovedsikkerhetsvakt (HSV) og lokal sikkerhetsvakt (LSV).

HSV/LSV er ansvarlig for å påse at gjeldende regler og bestemmelser for trafikksikkerhet blir fulgt ved arbeid i og ved spor, og for å ivareta kommunikasjon for arbeidet.

2. Krav til HSV/LSV:

HSV/LSV skal alltid kunne fremvise gyldig godkjenningsbevis. Godkjenningsbevis utstedes av Sertifiseringsenheten i Bane NOR på grunnlag av gyldig helsegodkjenning, skikkethetsvurdering og kompetansekode fra bestått opplæring iht. godkjent læreplan. HSV/LSV sin nåværende arbeidsgiver skal være påført for at godkjenningsbeviset skal være gyldig. Helsegodkjenningen registreres med en gyldighet på 36 måneder. Etter fylte 60 år er gyldighetstiden inntil 12 måneder. Kompetanse vil normalt være gyldig i 36 måneder.

HSV plikter å sette seg inn i, holde seg oppdatert og overholde de til enhver tid gjeldende bestemmelser. HSV skal gjennomføre periodisk prøving minst hvert tredje år og kan pålegges obligatorisk oppdatering eller etterutdanning i godkjenningsperioden.

HSV/LSV skal alltid bære riktig vest ut fra hvilken funksjon de innehar. HSV/LSV skal før arbeidet starter ha kvittert elektronisk for å ha lest og forstått alle TS- og TU-sirkulærer, samt alle S-sirkulærer som gjelder for toglederområdet man skal jobbe i.

HSV skal ved uønskede hendelser/situasjoner der HSV/LSV er involvert varsle togleder og Bane NOR Driftsoperative senter (DROPS) umiddelbart. Ved første anledning skal personalansvarlig leder varsles.

HSV/LSV skal til enhver tid være mentalt og fysisk skikket til å utøve denne sikkerhetskritiske funksjonen på en forsvarlig måte. HSV/LSV plikter å informere personalansvarlig leder straks dersom det er tvil om fysisk eller psykisk helsetilstand eller andre faktorer som kan påvirke ens egen skikkethet.

Arbeidstidsreglene i arbeidsmiljøloven §§ 10-1 – 10-11 skal følges. Dette gjelder absolutt, og uavhengig av om vedkommende i relasjon til arbeidsmiljøloven § 10-12 (1) og (2) har en «særlig uavhengig» eller «ledende» stilling, eller er et enkeltpersonforetak.

HSV/LSV kan kun arbeide ut over alminnelig arbeidstid dersom dette følger av en lovlig inngått arbeidstidsordning. Arbeidstiden, inkludert overtid, for HSV/LSV kan ikke i noe tilfelle overstige **12 1/2** timer (inkludert pause) i løpet av 24 timer. Gjennomsnitt over 8 uker må ikke overstige 48 timer i løpet av sju dager, og kan heller ikke overstige **54** timer i noen enkelt uke. Det skal være minst 12 timer sammenhengende arbeidsfri hvert døgn. Det skal ikke utføres lønnet arbeid i friperioden. Ved uforutsette hendelser hvor det er fare for liv og helse eller hvor togtrafikken kan påvirkes («stoppende feil») kan det i hvert enkelt tilfelle gjøres en skriftlig avtale mellom arbeidsgiver og virksomhetens tillitsvalgte slik at HSV/LSV kan jobbe opp til 16 timer i løpet av 24 timer, jf. AML § 10-6-9.

Virksomhetens arbeidstidsordninger skal være slik at arbeidstakerne ikke utsettes for uheldige fysiske eller psykiske belastninger, og slik at det er mulig å ivareta sikkerhetshensyn. Dette gjelder også for virksomheter som ikke sysselsetter arbeidstakere.

Ved all muntlig kommunikasjon mellom HSV og LSV gjelder prinsippene for kommunikasjon som angitt i TJN/TEØ kap. 2.9.1 – 2.9.11. Togrado er personlig og skal ikke benyttes av andre. Unntak: Ved lange

planlagte disponeringer kan samme telefon benyttes av alle HSV'er. Dette må godkjennes av prosjektet og dokumenteres.

3. Beskrivelse

Alle vurderinger angående behov for HSV, antall LSV, leder for elsikkerhet (LFS), vurderinger knyttet til beskyttelsesavstand, fysiske barrierer og hastighet på nabospor skal være utført av eier av infrastrukturen (Bane NOR) i planleggingsfasen.

Unntatt for dette er ikke-planlagt arbeid, som akutt feilretting, utrykning på alvorlige hendelser og jernbaneulykker.

4. Aktiviteter

4.1. Planlegging av arbeid

Nr.	Ansvarlig	Tiltak
1.	HSV/LSV	Gjøre seg kjent på strekningen. Det er krav til ekstra opplæring/dokumentasjon på <ul style="list-style-type: none"> • Strekning med akseltellere • Østfoldbanen Østre linje Sertifisering på disse strekningene fremkommer i godkjenningsbeviset.
2.	HSV	Utarbeide «Sikker jobb-analyse» (SJA) med ansvar for trafiksikkerhetsmessige tiltak.
3.	HSV/LSV	Delta på oppstartsmøte.

4.2. Oppstart av arbeidet

Nr.	Ansvarlig	Tiltak
1.	HSV/LSV	Kontrollere at kontaktmagneter/togradio og håndsignaler er i orden.
2.	HSV/LSV	Togradio skal brukes til all kommunikasjon mellom: <ul style="list-style-type: none"> • HSV og togleder/togekspeditør. • HSV og LSV, hvis det ikke kommuniseres direkte. • HSV/LSV og fører, hvis det ikke kommuniseres direkte.
3.	HSV/LSV	Utdrag fra TJN /TEØ Kapittel 2.7: «Muntlige ordrer, tillatelser og underretninger i forbindelse med arbeid i spor anses ikke som mottatt før hele, eller det vesentlige innholdet, er gjentatt av den som mottar ordren, tillatelsen eller underretningen.»
4.	HSV	Kvittere på driftsoperative kunngjøringer (FIDO) og eventuelt formidle kunngjøringer til LSV og fører av skinnegående arbeidsmaskiner.
5.	HSV/LSV	Påse at trafikksikkerhetsmessige tiltak fra risikoanalyse og SJA blir utført.
6.	HSV/LSV	Gjennomføre oppstartssamtale før arbeidet starter.
7.	HSV/LSV	Påse at ingen oppholder seg i sporet uten at strekning/spor er sperret.
8.	HSV/LSV	Informere personellet om disponeringstider og annet som er relevant for sikkerheten.
9.	HSV/LSV	Ved arbeid med frakopling av kontaktledningsanlegget skal det konfereres med leder for elsikkerhet (LFS) og få tilbakemelding om at alle elsikkerhetstiltak er gjennomført.
10.	HSV/LSV	På anleggsområde-jernbane skal hvert enkelt arbeidssted sikres med signal 1A/1B «Stopp» med en avstand på 200 m når det foregår både arbeid og kjøring av skinnegående arbeidsmaskin(er).
11.	HSV/LSV	Dersom det er flere arbeider og det benyttes skinne-/veimaskin, skal arbeidsstedene som grenser mot skinne-/veimaskinen markeres med rødt flagg eller rødt lyssignal med en avstand på 50 m.
12.	HSV	Skal gi melding til LSV om at arbeidet kan iverksettes. Ved disponering for arbeid på strekning med sporfelt skal LSV benytte kontaktmagneter
13.	LSV	Skal bekrefte overfor HSV at kontaktmagnetene er satt på.
14.	HSV	På strekning med akseltellere skal arbeidsområdet sikres ved at «nøkkel for sikring» tas ut og oppbevares på en trykkggende måte.
15.	HSV	Føre loggskjema når det deltar en eller flere lokale sikkerhetsvakter.
16.	HSV/LSV	Meddele arbeidslaget om at arbeidet kan iverksettes.
17.	LSV	Forholder seg til HSV når det gjelder alle forhold av betydning for trafikksikkerheten.

4.3. Under arbeidet

NR	Ansvarlig	Tiltak
1.	HSV/LSV	Er hovedansvarlig for at alle nødvendige tiltak for å sikre personellet er ivaretatt. Kan bortvise arbeidstakere som unnlater å følge anvisninger angående trafikkikkerhet.
2.	HSV/LSV	Oppholder seg på arbeidsstedet. Ved arbeider med LSV-er kan HSV oppholde seg utenfor arbeidsstedet. Dette skal være godkjent av Bane NOR.
3.	HSV/LSV	Ikke delta i annet arbeid når det kjøres tog/skift i nærmeste nabospor.
4.	Prosjektleder/ banesjef eller den de bemyndiger i egen organisasjon	Er ansvarlig for at det blir gjort en risikovurdering for å kunne beslutte om HSV/LSV kan delta i annet arbeid.
5.	LSV	Kan gi tillatelse til å kjøre forbi signal 1A/1B «Stopp» innenfor sitt arbeidsområde på anleggsområde-jernbane.

4.4. Avslutning

NR	Ansvarlig	Tiltak
1.	HSV/LSV	Når arbeidet er avsluttet, visiterer sin del av strekningen/sporet der det har vært utført arbeid.
2.	HSV/LSV	Påse at faste eller midlertidige lagrede gjenstander inkludert lagret snø, ikke ligger: <ul style="list-style-type: none"> nærmere enn beskyttelsesavstand nærmere spenningssatt høyspenningsanlegg enn 6,0 m mot kontaktledningsmaster eller lignende slik at dette forenkler klatring eller påfører konstruksjonen mekaniske påkjenninger Påse at maskiner/mobile brakker osv. plasseres på utsiden av beskyttelsesavstand og at ikke reflekser og lys kan oppfattes som signaler av fører.
3.	HSV/LSV	Ved inngrep i infrastrukturen skal ikke sikkerhetstiltak fjernes eller strekningen/sporet meldes klart før fagansvarlig har bekreftet at infrastrukturen er klar for påsetting av trafikk. «Skjema for påsetting av trafikk etter arbeid i og ved Bane NORs infrastruktur» skal benyttes (STY-601049).
4.	HSV	Der det er flere arbeider skal det innhentes bekreftelse fra samtlige lokale sikkerhetsvakter, på anleggsområde fra eventuelt førere, om at alle sikringstiltak er fjernet og strekningen/sporet er klart for tog.
5.	HSV	Gi togleder eller togekspeditør beskjed om at strekningen/sporet er klart for tog.

4.5. Før og ved togpassering

NR	Ansvarlig	Tiltak
1.	HSV/LSV	Informere personalet om toggangen.
2.	HSV/LSV	Påser at en selv og personer oppholder seg på utsiden av beskyttelsesavstand.
3.	HSV/LSV	Påser at maskiner/utstyr er plassert på utsiden av beskyttelsesavstand, står i ro og at lys/reflekser ikke sjenerer fører.
4.	HSV/LSV	Ved togpassering vendes ansiktet mot toget og gir signal om at det er observert.

5. Spesielle bestemmelser for arbeid på strekning uten fjernstyring etter at toget har passert.

5.1. Omfang

Arbeidsformen som her er beskrevet kan benyttes på følgende banestrekninger:

- Nordlandsbanen (strekningen Eiterstraum – Bodø)
- Rørosbanen (strekningen Røros – Støren)
- Raumabanen
- Flåmsbanen
- Gjøvikbanen (strekningen Roa-Gjøvik)
- Solørbanen
- Meråkerbanen (strekningen Hell-Kopperå)

Det er ikke tillatt med mer enn ett arbeidslag på blokkstrekningen samtidig.

5.2. Beskrivelse

Sjekkliste STY-604081 skal benyttes og signeres av HSV og utpekt person. Det er HSV som utpeker en person som sammen med HSV skal påse at siste tog har passert arbeidsstedet. Utpekt person skal i tillegg påse at sjekklisten er utfylt i riktig rekkefølge.

6. Skifting

Hovedsikkerhetsvakt med kode 567 er godkjent som signalgiver.

Signalgiver kan utføre følgende:

- Kontrollere og sikre en skiftevei.
- Betjene og sikre sporveksler/sporsperrer.
- Sveive sporveksler med inntil to drivmaskiner.
- Gi håndsignaler for tog/skift.
- Benytte skifteradio.
- Skifte med vogner som er tilkoblet trekraftkjøretøy.
- Tolke og repetere signaler til fører der fører ikke har tilfredsstillende sikt.
- Benytte hjelpebremsstyr.

7. Sanksjoner ved brudd på instruks

7.1. Midlertidig eller permanent tilbakekall av godkjenningbevis som HSV

Bane NOR kan kalle tilbake utstedt godkjenningbevis som HSV ved følgende brudd:

- Brudd på denne instruksens krav til arbeidstid under punkt 2.
- Brudd på reglene om pliktmessig avhold i Jernbaneloven.
- Brudd på lover, forskrifter og Bane NORs regelverk i eller utenfor tjenesten som er av betydning for tjenesten om han/hun ellers ikke oppfyller vilkårene for å være HSV.
- Hvis HSV unnlater å gjennomføre faglig oppdatering, opplæring eller etterutdanning som Bane NOR innkaller til.
- Manglende helsegodkjenning.
- Den aktuelle HSV/signalgiver er meldt sluttet i virksomheten (Bane NOR eller Ekstern leverandør).
- Brudd på regelverk og/eller STY-600984 Instruks for hovedsikkerhetsvakter og lokal sikkerhetsvakt.

Tilbakekallingen kan være midlertidig eller permanent.

7.2. Andre sanksjoner

Ved uønskede hendelser, situasjoner eller bekymringsmeldinger av mindre betydning for sikkerheten, kan Bane NOR i stedet for tilbakekall gi skriftlig advarsel. Dette gjelder også i tilfeller hvor det foreligger formildende omstendigheter i saken.

Personalansvarlig leder eller firma kan også motta advarsel dersom denne vurderes å være medansvarlig i hendelse når det gjelder HSV/LSV.

7.3. Avgjørelse om sanksjon

En avgjørelse om tilbakekall av godkjenningsbevis, eller advarsel, fattes av Bane NOR DROPS med umiddelbar virkning. Eventuell klage sendes drops@banenor.no innen to uker etter at beslutning er oversendt. En klage gir ikke oppsettende virkning.

7.4. Krav ved tilbakekall av godkjenningsbevis

Tilbakekall av godkjenning behandles individuelt, og kan omfatte:

- ny opplæring
- ny eksamen
- prøving av kompetanse
- ny yrkespsykologisk test

Ved permanent tilbakekall vil inntak til ny grunnopplæring og ny godkjenning som HSV ikke bli tillatt.

8. Referanseliste

STY-nummer	Dokumenttittel
STY-601050	Sikkert arbeid i og ved Bane NORs infrastruktur.
STY-601049	Skjema for påsetting av trafikk etter arbeid
STY-600575	Instruks for bruk av verneutstyr
STY-601037	Loggskjema for hovedsikkerhetsvakt
STY-604081	Sjekkliste for hovedsikkerhetsvakt for arbeid på strekning uten fjernstyring etter at tog har passert

9. Revisjonsoversikt

Rev nr	Dato	Hovedendring
017	29.08.2018	Endret eierskap av dokumentet, samt presisert tydelig hva som er akseptabel arbeidet makstid for HSV og LSV pr. dag, uke og krav til fritid.